

2017

Foto: Susanne Walström/Johnér, Danish Sarcos

Månadsrapport

Mars

Beslutat av landstingsstyrelsen
30 maj 2017

Stockholms läns landsting

Månadsrapport per mars 2017

Perioden januari-mars i korthet

- Periodens resultat före omställningskostnader¹ uppgår till 907 miljoner kronor.
- Prognostiserat resultat för 2017 före omställningskostnader uppgår till 283 miljoner kronor, vilket är i samma nivå som i 2017 års budget.
- Periodens investeringar uppgår till 2 556 miljoner kronor.
- Investeringsprognosen för 2017 uppgår till 18 710 miljoner kronor att jämföra med årets investeringsbudget som uppgår till 19 239 miljoner kronor.

1. Resultat

Resultatet före omställningskostnader uppgår per sista mars till 907 miljoner kronor vilket är 81 miljoner kronor lägre än motsvarande period föregående år. För jämförbarhet mellan åren är omställningskostnader exkluderade i alla jämförelsesiffror. Periodens resultatutveckling beror på ökade intäkter men samtidigt har kostnaderna ökat för bemanning, köpt hälso- och sjukvård, avskrivningar och finansiella kostnader, vilket bidragit till ett lägre resultat än föregående år.

Resultat Mkr	Utfall	Utfall	Förändring	Prognos 2017	Budget 2017	Avvikelse Prognos - budget	Bokslut 2016
	2017 jan-mar	2016 jan-mar					
Verksamhetens intäkter	5 401	5 040	7,2%	21 469	21 160	309	21 102
Bemanningskostnader	-7 672	-7 362	4,2%	-29 598	-29 371	-228	-29 175
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård	-5 057	-4 699	7,6%	-19 989	-19 986	-3	-19 357
Köpt trafik	-3 337	-3 275	1,9%	-13 956	-13 800	-156	-13 433
Övriga kostnader	-5 400	-5 151	4,8%	-24 629	-25 054	425	-22 551
Verksamhetens kostnader	-21 466	-20 487	4,8%	-88 173	-88 211	38	-84 515
Avskrivningar	-1 185	-1 056	12,1%	-5 566	-5 531	-34	-4 633
Verksamhetens nettokostnader	-17 250	-16 503	4,5%	-72 270	-72 583	313	-68 045
Samlade skatteintäkter	18 600	17 701	5,1%	74 633	74 979	-346	71 010
Finansnetto	-443	-210	110,8%	-2 080	-2 113	33	-1 257
Resultat före omställningskostnader	907	988		283	283	0	1 708
Omställningskostnader	-185	-113		-1 067	-1 120	53	-899
Resultat efter omställningskostnader	722	875		-784	-837	53	808

Resultatet för 2017 före omställningskostnader beräknas uppgå till 283 miljoner kronor i såväl årsprognosen som i budget. Skatteintäkterna har skrivits ner i prognosen då de minskar i den senaste skatteintäktsprognosen² från Sveriges Kommuner och Landsting. Det

¹ Omställningskostnader avser omstruktureringskostnader inom ramen för framtidens hälso- och sjukvård.

² Skatteintäktsprognos 1, Sveriges Kommuner och Landsting (2017-02-17).

förväntade resultatet på 283 miljoner kronor ligger kvar då skatteintäkterna kompenseras av en utveckling av ökade verksamhetsintäkter. I prognosen för 2017 ingår viss reservering för bland annat osäkerheter i den samlade skatteintäktsutvecklingen samt för pensioner.

Prognosen för omställningskostnader för 2017 uppgår till 1 067 miljoner kronor. Det prognostiserade resultatet för 2017 efter omställningskostnader uppgår därmed till -784 miljoner kronor.

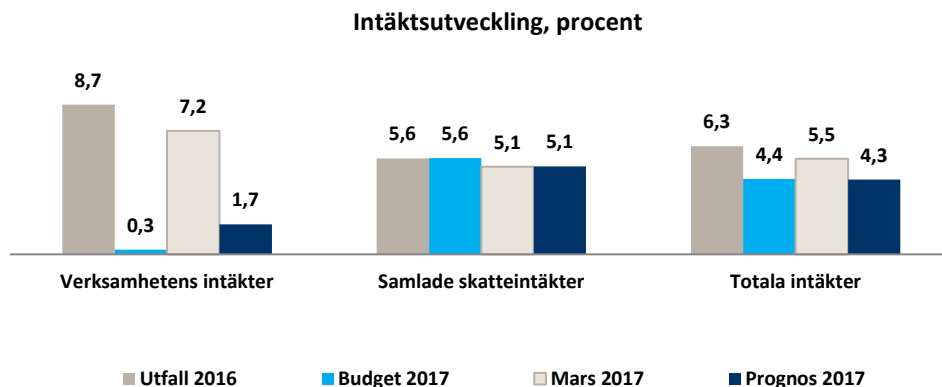
Stockholms läns landsting genomför en utbyggnad och upprustning av hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken som svarar mot den växande befolkningens behov. Satsningarna inom landstinget medför både ekonomiska och planeringsmässiga utmaningar. För att säkerställa en långsiktigt stabil ekonomi måste arbetet med att anpassa kostnadsutvecklingen till landstingets långsiktiga ekonomiska förmåga få fortsatt hög prioritet.

Under årets första kvartal har arbetet med programmet Effektivare landsting fortsatt pågått. Det syftar till att frigöra resurser till landstingets kärnverksamheter genom att säkerställa en effektiv ledning, styrning och uppföljning av landstingets verksamheter.

Tabellen nedan visar landstingets resultat per den sista mars uppdelat på kärnverksamheterna. Se vidare avsnitt 3 för hälso- och sjukvård samt avsnitt 4 för kollektivtrafik.

Resultat per verksamhetsområde Mkr	Landstings- bidrag jan-mar	Intäkter jan-mar	Kostnader jan-mar	Resultat jan-mar	Prognos 2017	Budget- avvikelse
Hälso- och sjukvård	14 259	2 958	-17 001	215	288	25
Kollektivtrafik	2 488	3 069	-5 038	519	250	0
Kultur	226	20	-241	5	0	0
Regionplanering	42	1	-40	2	0	0
Övrig verksamhet	814	21 843	-22 492	165	-255	-25
Koncernjusteringar	-17 829	-3 861	21 690	0	0	0
Resultat före omställningskostnader	0	24 030	-23 123	907	283	0
Omställningskostnader			-185	-185	-1 067	53
Resultat efter omställningskostnader	0	24 030	-23 308	722	-784	53

1.1 Intäkter

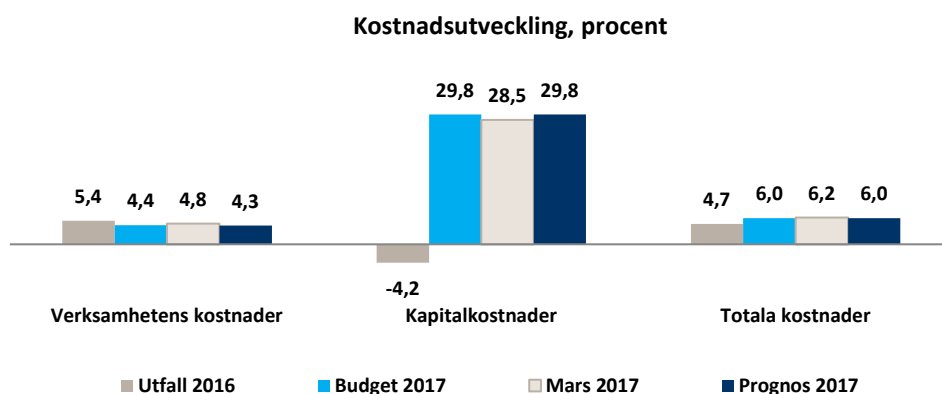
Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter uppgår till 5 401 (5 040)³ miljoner kronor, vilket är en ökning med 7,2 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Där den största ökningen ligger inom resenärsintäkter. Prognosen för verksamhetens intäkter uppgår till 21 469 miljoner kronor, en ökning med 309 miljoner kronor i jämförelse med årets budget.

Samlade skatteintäkter

Periodens samlade skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och avgift till utjämningsystemet uppgår till 18 600 (17 701) miljoner kronor. Detta är en ökning med 5,1 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. För 2017 prognostiseras de samlade skatteintäkterna uppgå till 74 633 miljoner kronor, en minskning med 346 miljoner kronor i jämförelse med budget.

1.2 Kostnader

³ Siffror inom parentes avser motsvarande period 2016.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader för perioden uppgår till 21 466 (20 487) miljoner kronor, en ökning med 4,8 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Köpt hälso- och sjukvård och bemanningskostnader, som tillsammans svarar för 59 procent av verksamhetens kostnader, representerar en större del av kostnadsökningen. Prognosen för verksamhetens kostnader uppgår till 88 173 miljoner kronor.

Periodens bemanningskostnader uppgår till 7 672 (7 362) miljoner kronor, en ökning med 4,2 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Personalvolymen mätt i antal helårsarbeten uppgick under perioden till 42 462 (41 996), vilket motsvarar en ökning med 1,1 procent. För helåret 2017 prognostiserar verksamheterna en ökning av antal helårsarbeten med 19 i jämförelse med budgeterat antal, 42 340.

Kapitalkostnader

Avskrivningskostnaderna för perioden uppgår till 1 185 (1 056) miljoner kronor och har ökat med 12,1 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Avskrivningarna ökar till följd av genomförda investeringar. De prognostiserade avskrivningarna för 2017 uppgår till 5 566 miljoner kronor vilket är 34 miljoner kronor högre än årets budget.

Periodens finansnetto⁴ uppgår till -443 (-210) miljoner kronor. Det prognostiserade finansnettot för 2017 uppgår till -2 080 miljoner kronor vilket är 33 miljoner kronor bättre än budget, framför allt beroende på fortsatt låga marknadsräntor och lägre upplåning än planerat.

2. Investeringar

Stockholmsregionen växer kraftigt, vilket i grunden är positivt men medför även ett ökat investeringsbehov inom såväl hälso- och sjukvård som kollektivtrafik. Årets investeringsbudget uppgår till 19 239 miljoner kronor.

Investeringar	Utfall		Prognos	Budget	Bokslut	Upparbetningsgrad %	
	2017	2016				2017	2017
Mkr	jan-mars	jan-mars	2017	2017	2016	jan-mars	jan-mars
Vård inkl fastigheter (LFS)	565	630	4 703	4 691	3 884	12,1	14,7
Nya Karolinska Solna	708	913	3 167	3 089	3 855	22,9	20,8
Kollektivtrafik (TN)	1 136	1 336	8 423	8 423	6 147	13,5	21,6
Citybanan	0	27	709	709	378	0,0	6,7
Utbyggd tunnelbana	143	169	682	1 291	658	11,0	22,2
Övrigt	4	27	1 025	1 035	144	0,4	5,9
Totala investeringar SLL-koncernen	2 556	3 103	18 710	19 239	15 065	13,3	18,8

⁴ Finansnettot består av finansiella intäkter och finansiella kostnader.

Periodens investeringar uppgår till 2 556 miljoner kronor, vilket motsvarar en uppbyggnadsgrad på 13,3 procent i förhållande till årets budget. Årets investeringsprognos uppgår till 18 710 miljoner kronor, vilket är 529 miljoner kronor lägre än årets budget. Prognosavvikelsen återfinns främst inom utbyggd tunnelbana och förklaras under avsnitt 4 Kollektivtrafik, rubriken Investeringar inom kollektivtrafik.

3. Hälsa- och sjukvård

Resultat hälso- och sjukvård*	Utfall 2017	Utfall 2016	Ändring	Prognos 2017	Budget 2017	Avvikelse Prognos - budget	Bokslut 2016
Mkr	jan-mar	jan-mar					
Verksamhetens intäkter							
Patientavgifter	368	348	5,8 %	1 425	1 427	-3	1 401
Landstingsbidrag	14 442	13 439	7,5 %	57 642	57 642	0	54 559
Övriga intäkter	2 228	2 140	4,1 %	9 169	9 086	84	9 021
Summa verksamhetens intäkter	17 038	15 927	7,0 %	68 236	68 155	81	64 981
Verksamhetens kostnader							0
Bemanningskostnader	-6 854	-6 591	4,0 %	-26 458	-26 271	-187	-26 095
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård	-5 129	-4 634	10,7 %	-20 354	-20 119	-235	-19 616
Övriga kostnader	-4 401	-4 118	6,9 %	-18 885	-19 221	335	-17 359
Summa verksamhetens kostnader	-16 385	-15 343	6,8 %	-65 697	-65 611	-87	-63 070
Avskrivningar	-238	-175	36,2 %	-1 276	-1 301	25	-805
Finansnetto	-200	-61		-974	-980	5	-510**
Resultat	215	349		288	263	25	595***

*Hälso- och sjukvård innefattar hälso- och sjukvårdsnämnden, Kommunalförbundet sjukvård och omsorg, Stockholms läns sjukvårdsområde, Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset AB, Danderyds Sjukhus AB, Södertälje Sjukhus AB, TiöHundra AB, S:t Eriks Ögonsjukhus AB, Folktandvården Stockholms Län AB, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, Stockholm Care AB, MediCarrier AB, patientnämnden och NKS Bygg.

**Exklusive ränteeffekt på pensionskostnader för bolag inom LISAB-koncernen.

***Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt justerat för ränteeffekt på pensionskostnader.

Inom hälso- och sjukvården samt tandvård uppgår periodens verksamhetsintäkter till 17 038 (15 927) miljoner kronor, vilket är en ökning med 7,0 procent i jämförelse med föregående år. Ökningen härrör sig framför allt ifrån ett ökat landstingsbidrag. Intäkterna för utomlänsvård och utrikespatienter ökar med 30 miljoner kronor respektive 26 miljoner kronor de tre första månaderna. Årsprognosen för verksamhetsintäkterna hålls i det närmaste oförändrad efter mars månads bokslut.

Hälso- och sjukvårdens verksamhetskostnader uppgår till 16 385 (15 343) miljoner kronor, en ökning med 6,8 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år.

Bemanningskostnaderna uppgår till 6 854 (6 594) miljoner kronor för perioden, en ökning med 4,0 procent. Ökningen består delvis av en volymökning av antalet helårsarbetare, +1,0 procent i jämförelse med

samma period föregående år, den avtalsenliga löneökning som skett, ökade kostnader för inhyrd personal samt ökad avsättning för pensioner.

Årsprognosen för bemanningskostnaderna ökar med 187 miljoner kronor i jämförelse med årets budget. I bemanningskostnaderna ingår kostnader för inhyrd personal med 103 (79) miljoner kronor, där kostnaden för inhyrda sjuksköterskor ökar mest. Kostnaden för inhyrd personal står för 1,5 (1,2) procent av de totala bemanningskostnaderna.

Kostnaderna för köpt hälso- och sjukvård ökar med 10,7 procent. Exempel på kostnader som ökat är köpt öppenvård⁵. Övriga kostnader ökar med 6,9 procent. Läkemedel, tekniska hjälpmedel för handikappade och lokalkostnader samt IT-tjänster ökar under årets första tre månader. Konsultkostnaderna ökar med 2,1 procent under perioden.

Under årets tre första månader är antalet läkarbesök oförändrat i jämförelse med föregående år. Övriga besök i vården visar en ökning på 6,4 procent. Antal vårdtillfällen ligger på samma nivå som under 2016.

Avskrivningskostnaderna för hälso- och sjukvården uppgår till 238 (175) miljoner kronor och ökar därmed 36 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. De prognostiserade avskrivningarna för 2017 uppgår till 1 276 miljoner kronor vilket är 25 miljoner kronor lägre än årets budget. Avskrivningarna ökar framför allt på Karolinska Universitetssjukhuset med anledning av att ny medicinteknisk utrustning tagits i bruk och på Nya Karolinska Solna med anledning av att byggnader har färdigställts och delvis tagits i bruk. Finansnettot uppgår för perioden till -200 (-61) miljoner kronor, där ökningen härrör sig till Nya Karolinska Solna.

Investeringar inom hälso- och sjukvård

Under perioden uppgår hälso- och sjukvårdens totala investeringar till 1 273 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad i förhållande till årets budget på 16 procent. Några av de större investeringarna som pågår under året är Nya Karolinska Solna, behandlingsbyggnad Danderyds sjukhus, ny- och ombyggnation operation Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge, vårdavdelningar och behandling S:t Görans sjukhus, ny- och ombyggnation Södertälje sjukhus och behandlingsbyggnad Södersjukhuset.

Prognosen för 2017 uppgår till 7 871 miljoner kronor, vilket är 91 miljoner kronor högre än årets budget. Prognosdifferensen kan hänföras till ombyggnad av Thorax, Astrid Lindgrens barnsjukhus och hus L9 på Karolinska Solna och beror på förskjutningar mellan åren. Den totala investeringsutgiften beräknas inte att förändras.

---

⁵ Avser mottagningsverksamhet inklusive hembesök och köpt hemsjukvård.

4. Kollektivtrafik

Resultat kollektivtrafik*	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring	Prognos 2017	Budget 2017	Avvikelse Prognos - budget	Bokslut 2016
Mkr	jan-mar	jan-mar					
Verksamhetens intäkter							
Biljettintäkter	2 003	1 844	8,7 %	7 965	7 877	88	7 542
Landstingsbidrag	2 488	2 409	3,3 %	9 952	9 952	0	9 634
Övriga intäkter	1 045	838	24,6 %	4 186	3 946	239	3 983
Summa verksamhetens intäkter	5 536	5 091	8,8 %	22 103	21 775	327	21 159
Verksamhetens kostnader							
Bemanningskostnader	-174	-154	13,5 %	-743	-741	-2	-645
Köpt trafik	-3 336	-3 273	1,9 %	-13 950	-13 794	-156	-13 431
Övriga kostnader	-705	-663	6,3 %	-3 513	-3 375	-138	-3 612
Summa verksamhetens kostnader	-4 215	-4 090	3,1 %	-18 206	-17 909	-296	-17 688
Avskrivningar	-691	-637	8,4 %	-3 134	-3 073	-61	-2 830
Finansnetto	-111	-121	-7,9 %	-513	-543	30	-480**
Resultat	519	243		250	250	0	161***

* Kollektivtrafik innefattar trafikförvaltningen, AB Storstockholms Lokaltrafik, Waxholms Ångfartygs AB, färdtjänstverksamheten och förvaltning för utbyggd tunnelbana.

**Exklusive ränteeffekt på pensionskostnader för bolag inom LISAB-koncernen.

***Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt justerat för ränteeffekt på pensionskostnader.

Periodens biljettintäkter uppgår till 2 003 (1 844) miljoner kronor, vilket är 8,7 procent högre än motsvarande period föregående år. Ökningen förklaras främst av en ökad försäljning av långa periodbiljetter i början av året, det vill säga innan prisförändringen trädde i kraft⁶, samt ett ökat resande med reskassa⁷. Prognosen för biljettintäkterna uppgår till 7 965 miljoner kronor vilket är 88 miljoner kronor högre än årets budget. Ökningen återfinns främst inom kollektivtrafik på land och är hänförlig till en högre resandebas än budgeterat vid ingången av 2017, positiva effekter av förändringar i biljettsortimentet samt den positiva intäktsutvecklingen i inledningen av året.

Kostnaderna för köpt trafik uppgår under perioden till 3 336 (3 273) miljoner kronor, en ökning med 1,9 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Ökningen återfinns inom köpt kollektivtrafik på land och förklaras bland annat av högre indexkostnader inom bussverksamheten till följd av en förändrad beräkningsmodell samt högre kostnader för drivström inom pendeltägsverksamheten till följd av ett nytt pendeltägsavtal. Kostnaderna för drivström är dock resultatneutrala då de vidarefaktureras till entreprenören under året. Prognosen för köpt trafik uppgår till 13 950 miljoner kronor, vilket är en ökning med 156 miljoner kronor i jämförelse med årets budget. Avvikelsen beror huvudsakligen på

⁶ En prisförändring inom SL-trafiken trädde i kraft den 9 januari 2017.

⁷ Reskassa är biljettpengar laddade på ett SL Access-kort vilket ger lägsta möjliga pris på enkelbiljetter inom SL-trafiken.

att indexkostnaderna inom bussverksamheten bedöms öka till följd av en förändrad beräkningsmodell.

Antalet resande i kollektivtrafiken på land ökar något i jämförelse med motsvarande period föregående år medan antalet resande på vatten samt i särskild kollektivtrafik minskar. Att antalet resande i kollektivtrafiken på vatten minskar i jämförelse med motsvarande period föregående år förklaras bland annat av att påsken, som generellt innebär ökat resande inom kollektivtrafiken på vatten, inföll i mars 2016. För kollektivtrafiken på land och på vatten ligger prognosen för antalet resande på budgeterad nivå medan prognosen för antal resande i särskild kollektivtrafik överstiger budget.

Avskrivningskostnaderna för perioden uppgår till 691 (637) miljoner kronor vilket är en ökning med 8,4 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. De prognostiserade avskrivningarna för 2017 uppgår till 3 134 miljoner kronor vilket är 61 miljoner kronor högre än årets budget. Avskrivningarna ökar till följd av att anläggningar aktiverats tidigare än vad som bedömts, bland annat avseende infrastruktur och fordon. Detta motverkas dock till viss del i prognosen av lägre avskrivningskostnader för Citybanans stationer till följd av att driftsättning sker senare än budgeterat.

Investeringar inom kollektivtrafik

Under perioden uppgår kollektivtrafikens totala investeringar till 1 279 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad i förhållande till årets budget på 12,3 procent. Några av de större investeringar som pågår under året är Program Röda linjen, Program Pendeltåg, Program Roslagsbanans utbyggnad, Program Tvärbana Norr Solnagrenen, Program Tvärbana Norr Kistagrenen, Citybanan⁸ samt utbyggnad av tunnelbanan⁹.

Prognosen för investeringar inom kollektivtrafiken under 2017 uppgår till 9 814 miljoner kronor vilket är 609 miljoner kronor lägre än årets budget. Prognosavvikelsen beror på att projekteringsarbeten, förberedande arbeten och byggstart avseende utbyggd tunnelbana skjuts fram tidsmässigt i jämförelse med de förutsättningar som rädde när budgeten beslutades. De totala investeringarna avseende utbyggd tunnelbana bedöms vara oförändrade.

---

⁸ Trafikverket ansvarar för byggandet av Citybanan, men de två stationerna finansieras och ägs av Stockholms läns landsting.

⁹ Blå linje (Kungsträdgården – Nacka centrum – söderort), Gul linje (Odenplan – Arenastaden) och Blå linje (Akalla – Barkarby) samt att bygga ut depå och fordonskapacitet inför trafikstart.